

Roosterconvenant

Partijen hebben in het kader van het programma 'Transform 2015- Securing Our Future' geconcludeerd dat het adequaat toepassen van de roosterregeling binnen KLM kan leiden tot de verlaging van de arbeidskosten. Helderheid over datgene wat in de CAO is afgesproken is hierbij van belang. In dat kader willen partijen op de volgende elementen in gaan:

1. Roosteren op bedrijfsdrukte
2. Roosterproces op basis van CAO en WOR
3. Gewoontes herzien
4. Start en eindtijden (uitlopen van diensten)
5. Variabele dienstlengtes
6. Roostercommissie/extern overleg

Ad 1 Roosteren op bedrijfsdrukte

De CAO bepaalt dat de basis voor ieder basisrooster het bedrijfsdrukte profiel is. Dat betekent dat bij het opstellen van het rooster in eerste instantie vooral gekeken wordt hoe de bezetting op efficiënte wijze op het bedrijfsdrukte profiel aan kan sluiten en dient leegloop zo veel mogelijk te worden voorkomen.

Vervolgens dient tevens rekening te worden gehouden met de sociale aspecten. Dit laatste in redelijke balans met de mate van leegloop die hiervan het gevolg kan zijn. De borging van de meer persoonlijke sociale aspecten vindt plaats bij het vaststellen van de persoonlijke roosters, e.e.a. na overleg met de werknemer.

Partijen wijzen erop dat bedrijfsdrukte vaak niet statisch is. Het roosteren op basis van de drukste dag in de drukste week van het jaar lijkt daarbij niet logisch. De uiteindelijke bezettingsplanning biedt ruimte om dit soort pieken en dalen in de personeelsbehoefte op te vangen.

Ad 2 Roosterproces op basis van CAO en WOR

De overlegprocedure is vastgelegd in de CAO in Hoofdstuk IV, Bijlage 3D van de CAO. Het roosterproces kent twee stappen/fasen: Voorbereidende fase en de Indiening van het roostervoorstel.

De voorbereidende fase is de fase waarin de interne voorbereiding plaatsvindt zoals het verzamelen van de basis elementen (werkdruk, aanwezigheidsfactoren, ingangsdatum en looptijd van het basisrooster, normstelling, benodigde opkomsttijden, roosterkenmerken van de CAO, eventuele wensen van werknemers m.b.t. de rangschikking van benodigde diensten). Deze basis elementen vormen de input voor het bepalen van het basis rooster. In deze fase wordt het lokale overleg betrokken maar in deze fase is er nog geen sprake van instemming van de medezeggenschap.

De normen waarop de werkdruk bepaald is, valt onder de eerste fase van het roostertraject. Normen zijn een van de basis elementen die als input dienen voor het vaststellen van het basisrooster. De normen als zodanig zijn niet instemmingsplichtig (dat is immers het basisrooster). Wel moet de bedrijfsleiding helder kunnen onderbouwen welke normen gehanteerd zijn en hoe ze tot stand gekomen zijn. Als er sprake is van onrealistische normen, kan instemming aan het rooster worden onthouden.

De conclusies uit het overleg tussen bedrijfsleiding en groepscommissie, alsmede de achterliggende beweegredenen worden schriftelijk vastgelegd.

De tweede fase is het indienen van het roostervoorstel. In deze fase stuurt de bedrijfsleiding een formeel voorstel voor basis roosters aan het lokale overleg. De ingediende basisroosters worden getoetst op de CAO en de Arbeidstijdenwet (ATW), alsmede op de elementen uit de voorbereidende fase. De groepscommissie verleent of onthoudt haar instemming aan het voorgestelde basisrooster. De groepscommissie kan haar instemming met het uiteindelijk door de bedrijfsleiding voorgestane basisrooster slechts onthouden, indien naar haar oordeel de bedrijfsleiding onnodig ruim gebruik wenst te maken van de in Bijlage 3D, punt III vermelde roosterkenmerken.

Extra Rust en Extra Vrije Dagen (ER en EVD)

De ER wordt aangeduid in het basisrooster of - indien dit niet mogelijk is - in een afzonderlijk rooster. De toekenning van de EVD geschiedt in beginsel via het basisrooster, maar in ieder geval via het persoonlijke rooster.

ER en EVD zijn niet bedoeld om een basisrooster binnen de regels van de CAO (roosterregeling) te brengen, maar kunnen in voorkomende gevallen daarvoor wel worden gebruikt teneinde leegloop te vermijden (waaronder de situatie dat een basisrooster niet op andere wijze binnen de CAO-regels is te brengen) of teneinde aan bepaalde wensen tegemoet te komen. Deze gevallen worden aan de Roostercommissie (KLM en werknemersorganisaties) gemeld.

De bedrijfsleiding en groepscommissie zullen er naar streven tijdig voor de ingangsdatum van het basisrooster doch niet later dan 4 weken na vaststelling bedrijfsdrukteprofiel overeenstemming te bereiken over het basisrooster. Het persoonlijke rooster dient 2 weken voor aanvang bekend te zijn.

Ad 3 Gewoontes herzien

Gewoontes vinden geen oorsprong in de CAO. KLM kent een norm CAO, afwijkingen van de CAO zijn voorbehouden aan CAO-partijen.

Een voorbeeld van een gewoonte is het standaard inplannen van een dienstoverlap. Een dienstoverlap vindt plaats indien daar operationeel aanleiding toe is.

De CAO schrijft voor dat er recht bestaat op een pauze van tenminste 30 minuten, ingedeeld in periode tussen 2 uur na aanvang en 2 uur voor einde van de dienst.

Ad 4 Start en eindtijden

Iedereen wordt geacht op tijd te zijn en zijn/haar dienst volledig uit te lopen. Dit geldt voor alle roosters, inclusief werknemers in dagdienst.

Ad 5 Variabele dienstlengtes

De CAO biedt de mogelijkheid om dienstlengtes tussen de 7 en 10 uur vast te stellen, e.e.a. in overeenstemming met het bedrijfsdrukteprofiel.

Volgens de CAO is het mogelijk om ER tot een maximum van 32 uur per kalenderjaar in uren in te roosteren ten behoeve van het eventuele inkorten van diensten indien de bedrijfsdrukte (m.u.v. supervroegediensten) daartoe aanleiding geeft. Deze inkorting moet 1 uur of een veelvoud daarvan bedragen. Voor werknemers in deeltijd wordt genoemd maximum berekend naar rato van hun deeltijdpercentage.

Indien er sprake is van een dienstverband in deeltijd wordt een apart deeltijdrooster vastgesteld. Dit is geen afgeleide rooster van het voltijdsrooster, maar is een eigen basisrooster; Het roosterproces volgens zoals beschreven in bijlage 3D is onverkort van toepassing op het deeltijdrooster. In dit rooster kan gebruik gemaakt worden van variabele dienstlengtes (bv 6-uur durende diensten) mits het bedrijfsdrukte profiel daar aanleiding toe geeft.

Ad 6 Roostercommissie/extern overleg

De Roostercommissie is de paritair samengestelde commissie van KLM en werknemersorganisaties die verantwoordelijk is voor dispensatieverzoeken (afwijking van de CAO tot aan de grenzen van de ATW). Daarnaast fungeert het extern overleg als het escalatieplatform is als bedrijfsleiding en Groepscommissie er niet uitkomen in het

roosterproces (Bijlage 3D, IV punt (6) procedure bij ontbreken van overeenstemming). Bij het ontbreken van overeenstemming tussen de bedrijfsleiding en GC, kan het externe overleg worden ingeschakeld teneinde zo spoedig mogelijk te komen tot een voorstel aan de bedrijfsleiding en de groepscommissie omtrent de inrichting van het basisrooster. Wordt in dit overleg geen overeenstemming bereikt over een voorstel of verkrijgt dit voorstel niet de instemming van de groepscommissie, dan kan de KLM handelen overeenkomstig art. 27 WOR.

Bijlage: Overlegprocedure Roosters voor dispensatie en ontbreken van overeenstemming d.d. april 2007.

Bijlage

AMS/GG/12.125
12 december 2012

Overlegprocedure Roosters

*Uitwerking Bijlage 3D, punt IV Overlegprocedure voor totstandkoming/wijziging
basisroosters
CAO voor KLM grondpersoneel Nederland*

Afwijking van de CAO: Dispensatie (IV.5) door Roostercommissie

Taken en bevoegdheden Roostercommissie

Beslissen over gevallen waarin een afwijking van de CAO noodzakelijk wordt geacht (IV.5).

Samenstelling en Werkwijze

1. De Roostercommissie is paritair samengesteld.
2. De Roostercommissie bestaat uit 5 KLM'ers (onder wie de voorzitter) en 5 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties voor Grondpersoneel in geval van een schriftelijke behandeling (dispensatieverzoeken). Indien een mondelinge behandeling wordt gelast, zal de Roostercommissie tenminste uit een vertegenwoordiging van 3 KLM'ers (onder wie de voorzitter) en 3 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties bestaan.
3. De Roostercommissie kan in aansluiting op het reguliere overleg maandelijks bijeenkomen met een minimum van 2x per jaar, te weten één maand voor de inwerkingtreding van nieuwe basisroosters (zomer resp. winterdienst). Daarnaast komt de Roostercommissie bijeen zodra één der partijen daarom verzoekt en er sprake is van een spoedeisend belang. De Roostercommissie komt in dat geval binnen 14 dagen bijeen.
4. Ieder lid heeft een stem; besluiten worden genomen bij meerderheid van stemmen. De Roostercommissie kan alleen besluiten nemen in een vergadering ten aanzien waarvan de werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers pariteit aanwezig is en het aantal aanwezige leden in totaal tenminste 6 bedraagt.

Procedure

1. Dispensatieverzoeken worden in principe schriftelijk afgehandeld, tenzij één van de partijen om een mondelinge behandeling vraagt.
2. Partijen nemen zo spoedig mogelijk een beslissing op een dispensatieverzoek, in principe wordt een verzoek binnen een week na indiening afgerond.
3. Indien een mondelinge behandeling noodzakelijk wordt geacht, zullen partijen conform het gestelde in punt 3 hierboven (samenstelling en werkwijze) bijeenkomen. Zowel bedrijfsleiding als de voorzitter van de Groepscommissie kunnen worden uitgenodigd voor de zitting om hun overwegingen toe te lichten. Uiterlijk een week na de mondelinge behandeling, zullen partijen tot een beslissing komen.
4. Indien de bedrijfsleiding en/of Groepscommissie een afwijking van de CAO noodzakelijk achten, moeten in de aanvraag bij de Roostercommissie de volgende punten zijn aangegeven:
  - a. Het basisrooster, de looptijd, de toeslag en de Extra Rust;
  - b. Bedrijfsdrukprofiel (aanwezigheid als basis voor sub a);
  - c. De reden van de roosterwijziging;
  - d. De voorgestelde afwijking van de CAO en de looptijd van het rooster;
  - e. De motivering van de afwijking;
  - f. De sociale en bedrijfseconomische gevolgen van de voorgestelde afwijking;
  - g. Argumentatie van de Groepscommissie (en eventueel van de werknemers).
5. Bij het indienen van een gezamenlijk verzoek van bedrijfsleiding en Groepscommissie, toetst de Roostercommissie of in ieder geval is voldaan aan de normen van de Arbeidstijdenwet.

Ontbreken van overeenstemming (IV.6): Escalatie in het overleg KLM - werknemersorganisaties (extern overleg)

Taken en bevoegdheden externe overlegpartijen

1. Bewaken van correcte in- en uitvoering van de roosterregeling, alsmede het gevraagd en ongevraagd adviseren van partijen in het roosteroverleg over onvoorziene situaties.
2. Het komen tot een voorstel aan bedrijfsleiding en Groepscommissie over de inrichting van een basisrooster bij ontbreken van overeenstemming van overeenstemming (IV.6).

Werkwijze

1. Overlegpartijen kunnen in het reguliere overleg maandelijks besluiten dat het onderwerp roosters wordt geagendeerd. Daarnaast komen externe overlegpartijen tussentijds bijeen zodra één der partijen daarom verzoekt en er sprake is van een spoedeisend belang. Het overleg komt in dat geval binnen 14 dagen bijeen.
2. Overlegpartijen kunnen vertegenwoordigers van bedrijfsleiding, Groepscommissie en P&O uitnodigen voor een mondelinge toelichting.

Procedure

1. Indien de Groepscommissie haar instemming onthoudt met het uiteindelijke door de bedrijfsleiding voorgestane rooster, dient zij dit uiterlijk 14 dagen voor de ingangsdatum van het nieuwe basisrooster schriftelijk en met redenen aan de bedrijfsleiding kenbaar te maken. Vervolgens kan de kwestie worden voorgelegd aan het externe overleg teneinde zo spoedig mogelijk te komen tot een voorstel aan de bedrijfsleiding en de Groepscommissie omtrent de inrichting van een basisrooster.
2. Overlegpartijen zullen de kwestie in het externe overleg in behandeling nemen. Indien er sprake is van een spoedeisend belang zullen partijen ten spoedigste en uiterlijk binnen 14 dagen bijeen komen.
3. Partijen zullen ten spoedigste en uiterlijk binnen 14 dagen komen tot een voorstel aan de bedrijfsleiding en de Groepscommissie. Daarbij kan een alternatief rooster worden voorgesteld.
4. Indien overlegpartijen geen overeenstemming kunnen bereiken over een voorstel aan de bedrijfsleiding en de Groepscommissie omtrent de inrichting van een basisroosters, zal KLM het rooster voorleggen voor vervangende instemming (ex art. 27 WOR)
5. Indien de Groepscommissie geen instemming verleent na een voorstel van het externe overleg, kan de KLM het rooster voorleggen voor vervangende instemming (ex art. 27 WOR).